

Beleidsplan 2017 – 2021

1. Unieke karakter van de Vereniging

De Katholieke Vereniging voor Oecumene bevordert in en vanuit de Nederlandse Rooms-Katholieke kerkprovincie de oecumene door

- te investeren in oecumenische netwerken
- rechtstreeks bij te dragen aan oecumenische contacten en dialogen
- bisschoppen, priesters, diakens en pastoraal werkenden gevraagd en ongevraagd te ondersteunen inzake oecumenische aangelegenheden
- priesters, diakens, pastoraal werkenden, gelovigen en andere belangstellenden oecumenisch te vormen en van informatie te voorzien.

Ook in de komende planperiode neemt de Katholieke Vereniging voor Oecumene een unieke plaats in binnen de kerkelijke netwerken in Nederland.

- zij is ingebed in de Rooms-katholieke Kerk in Nederland en heeft daarbinnen hechte contacten, zowel op het niveau van de bisschoppen(conferentie), diocesane gedelegeerden/diocesane commissies voor oecumene als met werkers in het kerkelijk veld.
- Daarnaast heeft zij goede contacten met organisaties en personen binnen andere kerken, zowel op landelijk als op lokaal niveau.
- Mede op basis hiervan heeft zij een centrale positie in een kennisnetwerk over de kerken in het Westen en het Oosten en heeft zij de instrumenten om deze kennis te vergaren en te verspreiden naar organisaties en geïnteresseerde personen.

Zij beweegt zich actief in een drietal sectoren:

- De Rooms-katholieke Kerk in Nederland, waar zij
 - aan de basis parochies, ambtsdragers en gelovigen, kerkelijke organisaties en bewegingen stimuleert en ondersteunt in hun oecumenische gezindheid en activiteiten;
 - de bisschoppen gezamenlijk en individueel van advies dient en ondersteunt in hun oecumenische activiteiten.
- Het brede kerkelijk veld in Nederland, waar zij
 - contacten onderhoudt met de leiders en de centrale organen van de Westerse en Oosterse Kerken in Nederland;
 - oecumenische samenwerking met katholieke gemeenschappen, instellingen en organisaties stimuleert.
- Een kennisnetwerk op het terrein van de oecumene en van de Oosterse Kerken, waar zij
 - vanuit haar actieve netwerk van wetenschappelijk en praktisch deskundigen kennis bijeen brengt
 - en deze beschikbaar stelt aan organisaties en personen die hierom vragen en van een breder geïnteresseerd publiek.

2. Kerkelijke context

- De vergrijzing en krimp van de kerken zetten door. Weinig jongeren vinden de weg naar de kerk. De financiële middelen van de kerken krimpen met het ledental.
- De Rooms-katholieke Kerk in Nederland antwoordt op de krimp met een proces van territoriale reorganisatie. Het ontstaan van grote pastorale eenheden heeft grote consequenties voor lokale oecumenische contacten.
- Oosterse Kerken maken in toenemende mate deel uit van de Nederlandse samenleving en oecumenische organen.
- Oecumenische samenwerking heeft nieuwe impulsen en nieuwe dragers nodig.

3. Prioriteiten

De prioriteit blijft ook in de komende periode liggen bij het onderhouden en uitbouwen van een **katholiek netwerk voor oecumenische dialoog en samenwerking**. *Netwerken* worden gekenmerkt door de open structuur en het ontbreken van een centrale regie. In het netwerk worden verbindingen aangegaan met mensen die dezelfde interesse delen, maar op verschillende niveaus werkzaam zijn. Het netwerk is van belang om de vragen die er in de samenleving leven ten aanzien van oecumene beter in beeld te krijgen en erop te reageren.

De vergrijzing van de Rooms-katholieke Kerk zet gestaag door. Voor **jongeren** is dat een extra drempel om aansluiting te vinden bij de Kerk. In alle bisdommen heeft het jongerenwerk prioriteit. De vereniging wil jongeren oecumenische ervaring laten opdoen en in de vereniging ruimte geven voor een eigen vormgeving van hun oecumenische inzet.

Oecumenische vorming en het bevorderen van de kennismaking met de Oosterse spiritualiteit zijn jarenlang zwaartepunten in het werk van de vereniging geweest. De vereniging wil haar aanbod aan oecumenische vorming voortzetten, maar zal dit alleen tegen een integrale vergoeding van de kosten kunnen doen.

In de **communicatie en de informatievoorziening** over oecumenische ontwikkelingen en over de Oosterse Kerken verschuift het zwaartepunt in de richting van de digitale en de social media. Omdat een aantal lezers echter nog steeds is aangewezen op papieren informatievoorziening, zal deze – zolang dit nodig en haalbaar is – worden gecontinueerd. Zoekend naar de verbreding van de participatie en de uitstraling van de vereniging zullen doel, inhoud en vorm opnieuw doordacht worden vanuit een vraaggerichte benadering.

In de komende periode zullen er in de organisatie belangrijke veranderingen plaatsvinden. De nadere **uitwerking van deze veranderingen** heeft prioriteit en dient tijdig in gang gezet te worden met het oog op de continuering van het werk van de vereniging.

4. Facilitering van de parochies in het netwerk

In de katholieke parochies zijn er naast de Week van Gebed nog twee momenten waarop er aandacht gevraagd wordt voor de oecumenische opdracht. De viering van Willibrordzondag en de Zondag voor de Oosterse Kerken wordt voorbereid vanuit de Katholieke Vereniging voor Oecumene. De thema's van deze zondagen worden vastgesteld door het bestuur. Op Willibrordzondag houden de parochies een collecte voor het oecumenisch werk van de vereniging.

De beide zondagen zijn voor de vereniging inhoudelijk belangrijk. Door de zondagen kan de vereniging in contact blijven met de parochies.

In de komende planperiode wil het bestuur bevorderen dat meer parochies inhoudelijk aandacht besteden aan Willibrordzondag en de Zondag voor de Oosterse Kerken.

In overleg met de diocesane vertegenwoordigers in het bestuur van de vereniging zal een *plan de campagne* worden gemaakt om de thema's van deze zondagen in de parochies beter onder de aandacht te brengen en de deelname van parochies aan de collecte op Willibrordzondag te bevorderen.

5. Communicatie met leden en doelgroepen

Communicatie is een kerntaak in het werk van de vereniging.

Het bestuur wil in de komende periode de actieve betrokkenheid van de diverse doelgroepen van de vereniging – zowel wat betreft de oecumene als wat betreft het Oosters christendom – bij de communicatie bevorderen. Te denken valt hierbij aan de parochies, de oecumenische partners, jongerengroepen, betrokken maatschappelijke instanties en geïnteresseerde personen. Dat kan op verschillende manieren: door de vorming van werkgroepen voor het up to date houden van de website en het verzamelen van oecumenisch nieuws of door het uitbouwen van de digitale communicatiekanalen zoals het forum *Oecumene Online*. De digitale media bieden ook kansen om jongeren bij oecumene te betrekken. Het bestuur wil jongeren betrekken bij het ontwikkelen van digitale fora voor contact over oecumene.

In digitale communicatie blijven de *elektronische nieuwsbrief* en het theologische tijdschrift *Perspectief* belangrijke producten die de vereniging wil blijven aanbieden.

Daarnaast blijft de vereniging een aantal uitgaven in print verzorgen: het communicatieblad *Overeen* (twee maal per jaar) en het tijdschrift *Pokrof* (vijf maal per jaar), dat door een onafhankelijke oecumenische redactie wordt gemaakt.

6. Verbreding van het netwerk

Onze samenleving is in toenemende mate een netwerksamenleving, waarin mensen en groepen zich met elkaar verbinden omdat ze zaken en overtuigingen met elkaar delen. Het is een uitdaging voor de vereniging om veel actiever aan deze netwerksamenleving deel te nemen.

De vereniging heeft een eigen visie en opvatting over de oecumenische opdracht, een herkenbare eigen taak en rol binnen kerkelijk Nederland. Door verbindingen aan te gaan met katholieken die op diverse terreinen van de cultuur en maatschappij werkzaam zijn, kan de vereniging een oecumenische bijdrage leveren aan een herkenbaar katholiek geluid in de samenleving. Ook zal de vereniging daardoor worden uitgedaagd om opnieuw haar missie en taken te doordenken en waar nodig bij te stellen.

Zonder haar band met de Rooms-katholieke Kerk op het spel te zetten, moet de vereniging ook actief zoeken naar nieuwe verbindingen en inzetten op samenwerkingsverbanden met partners uit de oecumene waarmee inspiratie en kennis kan worden gedeeld en gezamenlijk activiteiten kunnen worden opgezet. Te denken valt b.v. aan initiatieven op het gebied van evangelisatie, op het gebied van de spiritualiteit of diaconie.

Deze vernieuwing moet professioneel en goed aangepakt worden. De vereniging beschikt zelf niet over de noodzakelijke deskundigheid en zal hierover extern advies inwinnen.

Oecumene leeft waar christenen uit verschillende kerken en gemeenschappen elkaar ontmoeten en met elkaar op weg gaan. De kansen en mogelijkheden om de moed tot en het plezier in oecumene te bevorderen liggen vooral daar. Deze zullen beter benut moeten worden mede om de vereniging bekender te maken en haar een sterkere uitstraling te geven.

7. Financiële randvoorwaarden

In de voorafgaande beleidsplannen is de zorgelijke financiële situatie van de vereniging reeds aan de orde geweest. In het beleidsplan 2012-2016 hebben Hoofdbestuur en Algemene Ledenvergadering ingestemd met een meerjarenperspectief dat een interen op het eigen vermogen zou kunnen inhouden. Er is voor gekozen de huidige stafformatie zo lang als redelijk mogelijk is in stand te houden om een beoogde omslag mogelijk te maken, van een vereniging die sterk steunt op het werk van de stafleden naar een (grotendeels) vrijwilligersorganisatie. Inmiddels is duidelijk geworden dat de verhoopte verhoging van de reguliere inkomsten niet in die mate was te realiseren, dat de exploitatie sluitend kon worden gemaakt. De vereniging is in hoge mate afhankelijk van de verwerving van projectsubsidies en legaten.

Naar verwachting zal in de komende planperiode het moment aanbreken dat de financiering van de huidige stafformatie niet langer mogelijk is.

De exploitatie 2014 sluit met een tekort van € 72.387, de begroting 2016 raamt een tekort van € 75.500. Dankzij een legaat dat de vereniging in 2015 toeviel kan het tekort op de exploitatie over een periode van twee jaar worden overbrugd. Het betreft hier echter incidentele inkomsten die niet begroot kunnen worden. Bij deze snelheid van interen op het kapitaal, dat eind 2014 nog bijna € 500.000 bedroeg, zal dit, bij de huidige stand van zaken en onvoorziene inkomsten daargelaten, eind 2019 tot € 250.000 zijn gereduceerd. (Voor de onderbouwing van deze cijfers, zie bijlage 1).

In de balans is sinds enkele jaren een voorziening opgenomen van € 150.000, de geschatte kosten van een correcte afvloeiingsregeling voor onze medewerkers. Samen met andere kosten die samenhangen met de ombouw van de organisatie zal dit inhouden dat een besluit tot afbouw medio 2018 zal moeten worden genomen en per 1 januari 2020, na goedkeuring door de ALV, zal worden geëffectueerd.

Deze financiële situatie leidt ertoe, dat de omslag in de wijze van werken die in de lopende periode in gang is gezet in de planperiode definitief zijn beslag zal moeten krijgen.

8. Gevolgen voor de organisatie

In de vorige planperiode is gewerkt aan een omslag in de organisatie. Het was de bedoeling dat het hoofdbestuur, ondersteund door de medewerkers, een centrale rol zou gaan vervullen. Hoewel met name de voorzitter erg veel werk heeft verzet, moeten we vaststellen dat deze omslag om uiteenlopende redenen niet tot stand is gekomen. Feitelijk werden in de vorige planperiode de activiteiten van de vereniging door het bureau gecoördineerd en ook uitgevoerd.

Ten behoeve van deze omslag is een inventarisatie van werkzaamheden van de staf gemaakt. Op grond daarvan kan uitgewerkt en besloten worden wat van (nieuwe) bestuursleden aan concrete inzet wordt verwacht.

In het jaar 2017, 2018 en 2019 moeten achtereenvolgens de volgende stappen worden gezet:

- Splitsing van functies van secretaris en directeur bureau. In de planperiode neemt een bestuurder de functie van secretaris en de daarbij behorende werkzaamheden over.
- Bestuurders nemen zitting in de redactie van Pokrof, Perspectief, Overeen en digitale communicatiekanalen.
- Bestuurders nemen actief deel aan oecumenische werkzaamheden van vereniging die in samenwerking met of relatie tot Raad van Kerken (Week van Gebed voor de Eenheid, Taakgroep pelgrimage, projectgroepen), Oosterse Kerken, MissieNederland, Protestantse Kerk in Nederland worden verricht.
- Penningmeester wordt met ingang van 2020 verantwoordelijk voor beheerstaken (financiën en relatiebeheer).

Voorwaarde voor de realisering van de gewenste omslag is dat er bestuurders gevonden worden die bereid zijn om minimaal 8 uur per week in het werk van de vereniging te investeren.

9. De (nieuwe) functie van het bestuur

Statutair is bepaald dat het hoofdbestuur bestaat uit een door de bisschoppenconferentie benoemde voorzitter, door de Algemene Ledenvergadering gekozen bestuursleden en door de diocesen afgevaardigde bestuursleden. Een vertegenwoordiger van de Protestantse Kerk in Nederland en de beleidsmedewerker Oecumene van de Bisschoppenconferentie zijn als adviseur aan het bestuur verbonden. In het beleidsplan 2012 – 2016 is de actieve rol van het bestuur nader vorm gegeven.

- Formele adviezen aan de Bisschoppenconferentie en andere relevante instanties gaan uit van het bestuur.
- Ten behoeve van de ontwikkeling van een actief katholiek netwerk voor oecumene wordt in overleg met de diocesane vertegenwoordigers onderzocht hoe in de diocesen het katholieke netwerk voor oecumene verder kan worden uitgebouwd. In samenwerking met de diocesane

vertegenwoordigers wordt gewerkt aan een betere bekendheid van de vereniging in ieder bisdom.

- Ten behoeve van een katholieke inzet voor oecumene onderhoudt het bestuur contacten met de landelijke Raad van Kerken, maar ook met provinciale en lokale raden van kerken. Het doel daarvan is om de katholieke deelname aan het werk van de raden van kerken op alle niveaus te ondersteunen.
- De vereniging onderhoudt contacten met de Pauselijke Raad voor de Eenheid, de Congregatie voor de Oosterse Kerken en de Wereldraad van Kerken met het oog op de internationale ontwikkelingen op oecumenisch gebied.
- Vanuit het bestuur worden contacten onderhouden met de academische wereld, in het bijzonder de katholieke theologische faculteiten en het Instituut voor Oosters Christendom, met de priesterseminaries en andere diocesane opleidingen. Ook onderhoudt het bestuur contacten met Ordes en Congregaties en met organisaties van beroepsbeoefenaars op het gebied van onderwijs en geestelijke verzorging.
- Het bestuur stelt bestuurscommissies in om bepaalde werkzaamheden en taken te behartigen. De bestuurscommissies worden door de medewerkers ondersteund.

Deze actieve rol is nog onvoldoende gerealiseerd, maar zal in de komende planperiode leidend moeten zijn voor de werkwijze van bestuur en vereniging. Aan de hand van de in paragraaf 8 vermelde inventarisatie en een daarop gebaseerde besluitvorming wordt gezien of bestuursleden taken kunnen overnemen en worden nieuwe bestuursleden aangezocht.

Binnen het bestuur wordt als eerste een commissie gevormd waarin alle diocesane afgevaardigden plaatsnemen. Deze zal de verantwoordelijkheid dragen voor de planning en organisatie van de activiteiten binnen de katholieke kerk, zowel ten behoeve van de hiërarchie als ten behoeve van het parochiële niveau.

10. Slotoverweging

Het bestuur van de vereniging staat voor belangrijke beslissingen.

De in dit beleidsplan voorgestane vernieuwing van de functie en werkwijze van de vereniging is ingrijpend voor de huidige personeelsleden, maar vraagt ook veel van de bestuursleden en van de vrijwilligers die actief zijn in redacties en als scribenten.

Zeker is dat de Vereniging zonder de actieve inzet van bestuursleden en van vele vrijwilligers geen toekomst heeft.

Financiën

Voor de raming van de inkomsten in de komende jaren wordt uitgegaan van het volgend schema:

	2014 rekening	2016/19 begroting	2020 raming
Inkomsten			
Contributies incl. bijdragen leden ¹⁾	20.026	20.000	18.000
Giften/legaten religieuzen ²⁾	18.600	18.000	15.000
Giften/legaten vrienden van de oecumene ³⁾	18.736	20.000	20.000
Zondag Oosterse Kerken	5.114		
Willibrordzondag ⁴⁾	15.879	20.000	15.000
Abonnementen Pokrof	11.808	12.000	10.000
Cursussen en studiedagen	2.006	2.000	
Advies en begeleiding	1.723	2.000	
Verkopen	266		
Doorberekende kosten	17		
Totaal Baten	94.175	94.000	78.000
Projecten	27.175	20.000	
Opbrengst beleggingen	29.308	20.000	
Totaal	150.658	134.000	78.000

De gegevens voor 2014 en 2016 zijn conform het jaarverslag van de vereniging over 2014.

Bij de raming is gekozen voor het jaar 2019, wanneer naar verwachting de omslag in de werkwijze voltooid zal zijn. Deze kolom zou ook leidend moeten zijn bij de verwachtingen voor de laatste twee jaar van de planperiode.

Bij deze raming valt het volgende aan te tekenen:

- ad ¹⁾ Hoewel het aantal leden en donateurs verder zal teruglopen, verwachten we dat het beroep (begin 2016) om zo mogelijk een hogere bijdrage te geven tot een redelijke stabilisering van deze post kan leiden. Een blijvend goede communicatie met leden en donateurs is daarvoor noodzakelijk.
- ad ²⁾ De voortzettende vergrijzing van ordes en congregaties vormt een risico voor de continuïteit van deze inkomenspost.
- ad ³⁾ Er zal veel aandacht worden gevraagd voor de mogelijkheid van legaten.
- ad ⁴⁾ De druk op de financiën van de parochies vraagt om sterke communicatie vanuit de vereniging om te pogen deze post te continueren.

- De inkomens uit cursussen en advies zullen verdwijnen wanneer hiervoor geen stafleden meer beschikbaar zijn. Ditzelfde geldt voor de post “projecten”. Wanneer er op dit gebied gelden worden geworven, zullen deze direct ten gunste komen van de personen of instanties die de betrokken werkzaamheden uitvoeren.

In dit beleidsplan moet worden gezien hoe de activiteiten van de vereniging op een effectieve en aansprekende wijze kunnen worden gerealiseerd met een budget dat slechts 35% dekt van de voor 2016 begrote uitgaven.

	2014 rekening	2016/19 begroting	2020 raming
<i>Communicatieblad Overeen</i>			16.000
<i>Tijdschrift Pokroff</i>			12.000
<i>Webbeheer</i>			7.000
Kosten Activiteiten	50.462	35.000	35.000
<i>Lonen en salarissen</i>	111.329	112.000	
<i>Sociale lasten</i>	28.357	29.000	
<i>arbodienst, verzekering,</i>	4.119	4.500	
<i>Reiskosten</i>	6.648	6.500	
Totaal personele lasten	150.453	152.000	37.500
<i>Huisvestingskosten</i>	10.580	10.500	1.000
<i>Kantoorkosten</i>	6.803	5.000	1.000
<i>Accountant en salarisadministratie</i>	4.250	4.500	500
Totaal bureaunkosten	21.633	20.000	2.500
Algemene kosten	2.489	2.500	3.000
Totaal Lasten	225.037	209.500	78.000

De raming voor 2020 en volgende jaren is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- De activiteiten worden voortgezet; in feite betreft het vormen van communicatie;
- Voor secretariaat, kantoorkosten en ondersteuning wordt gezocht naar aansluiting bij een verwante organisatie;

Het resterende bedrag van € 37.500 wordt ingezet voor personele ondersteuning op het brede terrein van de communicatie: ICT ondersteuning en updating, mailingen, coördinatie van de publicaties, facilitering van contacten met derden. Hiervoor zal geen dienstverband worden aangegaan.